

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2011. november 16. napján megtartott fellebbviteli nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmény miatt **I.r. vádlott** ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Nógrád Megyei Bíróság 2011. január 31. napján kihirdetett 10.B.47/2010/17. számú ítéletét **megváltoztatja**.

I.r. vádlott hivatali visszaélés büntettként értékelt cselekményét csalás büntettének (Btk.318.§ (1) és (4) bekezdés a/ pont) **minősíti**.

I.r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést 1 (egy) évi és 6 (hat) hónapi börtönbüntetésre **súlyosítja**, azonban a szabadságvesztés végrehajtását 3 (három) évi próbaidőre felfüggeszti.

I.r. vádlottat 100.000 (egyszázezer) Ft pénzmellékbüntetésre ítéli, továbbá kötelezi vagyonelkobzás címén 880.467 (nyolcszáznyolcvanezer-négyszázhatvanhét) Ft megfizetésére.

A pénzmellékbüntetést meg nem fizetés esetén 5.000 (ötezer) Ft-onként 1 (egy) napi szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

A Bj.100/2009. tételszám alatt 3-5. sorszám alatt kezelt okiratok kidására vonatkozó rendelkezést mellőzi, egyúttal az 1-5. sorszám alatt kezelt okiratokat a bűnügyi iratokhoz csatolja.

Egyebekben az első fokú ítéletet I.r. vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

Kötelezi az I.r. vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 10.200 (tízezer-kettőszáz) Ft bűnügyi költség megfizetésére.

I n d o k o l á s:

A Nógrád Megyei Bíróság a 2011. január 31. napján kihirdetett 10.B.47/2010/17. számú ítéletével I.r. vádlottat a Btk.225.§ „(1) bekezdésébe” ütköző hivatali visszaélés büntette és a Btk.275.§ (1) bekezdés a/ pontjába ütköző társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntette miatt - halmazati büntetésül - 250 napi tétel, napi tételenként 2.000 Ft pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett az 500.000 Ft pénzbüntetés meg nem fizetése esetére, annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt okirati bizonyítékokról, azokat részben elkobozni, részben pedig kiadni rendelte. I.r. vádlottat kötelezte 52.785 Ft bünygyi költség megfizetésére. Eljárt még II.r. vádlottal szemben is, akit 1 rb. bűnsegédként elkövetett Btk.225.§ „(1) bekezdésébe” ütköző hivatali visszaélés büntette és 1 rb. Btk.275.§ (1) bekezdés a/ pontjába ütköző társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntette miatt - halmazati büntetésül - 200 napi tétel, napi tételenként 1.500 Ft pénzbüntetésre ítelt és kötelezte 204.536 Ft bünygyi költség megfizetésére. Az ő vonatkozásában az első fokú ítélet 2011. február 2. napján jogerőre emelkedett.

Az elsőfokú tárgyaláson eljáró ügyész 3 napi gondolkodási időt tartott fenn nyilatkozatának bejelentésére, majd a törvényes határidőn belül az I.r. vádlott terhére büntetésének súlyosítása érdekében fellebbezést jelentett be. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által kiszabott pénzbüntetés nem alkalmas a büntetési célok elérésére, ezért az első fokú ítélet megváltoztatását, az I.r. vádlottal szemben felfüggesztett szabadságvesztés és pénzmellékbüntetés kiszabását indítványozta. Az I.r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében jelentettek be fellebbezést. II.r. vádlott az első fokú ítéletet tudomásul vette, vonatkozásában az ügyész is tudomásul vette az ítéletet.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.282/2011/2-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést változatlan tartalommal fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve a bizonyítékok mérlegelésével helyes tényállást állapított meg és törvényesen minősítette I.r. vádlott cselekményét. Kifejtette azonban, hogy a vonatkozásában alkalmazott büntetés törvénysértően enyhe, ezért indítványozta az első fokú ítélet megváltoztatását, I.r. vádlott büntetésének súlyosítását, vele szemben próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását. Egyebekben az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú nyilvános ülésen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség jelen lévő képviselője írásban előterjesztett álláspontját változatlan tartalommal fenntartotta. Kiemelte, hogy az I.r. vádlott védekezését az ügy II.r. vádlottjának, valamint a tanúk vallomásai kétséget kizáróan cáfolják és a tényállást e bizonyítékok alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság. Ennek során helyesen rögzítette, hogy a polgármester I.r. vádlott hivatali hatalmával visszaélve utasította a II.r. vádlottat a jegyzőkönyv meghamisítására, annak rögzítésére, hogy a képviselők szavaztak jubileumi jutalomban részesítéséről. Mindez álláspontja szerint a rendelkezésre álló

bizonyítékok alapján kétséget kizáróan megállapítható. Nem értett egyet azonban az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetéssel, mivel az álláspontja szerint a büntetési célok elérésére nem alkalmas. Indítványozta ezért az első fokú ítélet megváltoztatását, az I.r. vádlottal szemben felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását, egyebekben pedig az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

Az I.r. vádlott védője a nyilvános ülésen előterjesztett perbeszédében védeence felmentése, másodlagosan pedig a vele szemben kiszabott büntetés enyhítése érdekében bejelentett fellebbezést továbbra is fenntartotta. Álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kétséget kizáróan nem lehet bizonyítani az I.r. vádlott bűnösségét. Aggályosnak találta a II.r. vádlott szavahihetőségét, aki a rendelkezésre álló szakértői vélemény szerint személyiségzavarban szenved, nagymértékben befolyásolható. Az iratok között található okiratok szerint a II.r. vádlott pontatlanul végezte a munkáját, az általa készített jegyzőkönyvek nem voltak megbízhatóak. Az eljárás során az is bebizonyosodott, hogy vitatott volt az utalványozás az önkormányzatnál, az utalványozás jogát a jegyző gyakorolhatta. Álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok nem alapozhatják meg védeence bűnösségét, elsődlegesen bűncselekmény, másodlagosan bizonyítékok hiányában történő felmentését indítványozta. Amennyiben a másodfokú bíróság érvelését nem fogadná el, figyelemmel arra, hogy az I.r. vádlott hosszú ideig szolgálta községét, előélete kifogástalan, nyugállományba vonult, és egészségi állapota megromlott, vele szemben intézkedés alkalmazását kérte.

Az I.r. vádlott az utolsó szó jogán ártatlanságát hangsúlyozta, álláspontja szerint részére utalványozott jutalom őt megilleti. A jutalom tekintetében tett előterjesztésben nem vett részt, a jegyző volt az utalványozó és nem adott utasítást a jegyzőkönyv hamis tartalommal történő elkészítésére.

A Fővárosi Ítéltábla az első fokú ítéletet a Be.349.§ (1) bekezdésére figyelemmel csak I.r. vádlottra vonatkozó részében bírálta felül, figyelemmel arra, hogy II.r. vádlott tekintetében az jogerőre emelkedett. Felülbírálata során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat betartotta. Amikor az eljáró tanács összetételében változás történt, a tárgyalást előlről kezdte, teljesítette kioktatási kötelezettségét és mindenben a büntető perrendtartás szabályai szerint járt el.

A tárgyaláson a releváns bizonyítékokat számba vette és értékelte, mérlegelési jogkörébe vonta az I.r. vádlott tagadásban megnyilvánuló védekezését, azt összevetette a II.r. vádlott és a tárgyaláson kihallgatott tanúk vallomásaival, valamint az okirati bizonyítékokkal, köztük az iratok között található által kézzel írt javaslattal, amely a II.r. vádlott vallomása szerint a jegyzőkönyvbe és a határozatba belefoglalásra került. Az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörében terhelő tartalomban állapította meg ítéletének tényállását, az a bizonyítékokkal összhangban van. A bíróság a bizonyítékok értékelésekor a logika szabályai szerint járt el és indokolási kötelezettségének is eleget tett. Az ítélet tényállása a 6. oldal utolsó bekezdésében szorul pontosításra, mivel az a rögzített formájában - vélhetően elírás miatt - értelmetlen. Ezért a Be.352.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján

a Fővárosi Ítéltábla az első fokú ítélet tényállását a 6. oldal utolsó bekezdésében a következők szerint pontosítja. „ átadta II.r. vádlottnak korábban saját maga jutalmazásáról kézzel írt javaslatot és az alapján 5 havi illetményének megfelelő 40 éves jubileumi jutalmáról valótlán **jegyzőkönyvet** készíttetett a jegyzővel, aki tudomással bírt arról, hogy ezt ténylegesen nem tárgyalták és nem szavazták meg."

Az említett pontosítással az elsőfokú bíróság ítélete már mindenben mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól és azt a Fővárosi Ítéltábla elfogadta felülbírálata alapjául.

Az I.r. vádlott felmentése érdekében bejelentett fellebbezést a másodfokú bíróság nem találta alaposnak.

Miként arra a Fővárosi Ítéltábla az előbbiekben utalt, a megyei bíróság mérlegelési jogkörében állapította meg a tényállást. Sem a vádlott és védője, sem az ügyészség további bizonyítási indítványt nem terjesztett elő és a másodfokú bíróság sem tartotta szükségesnek, hogy hivatalból bizonyítást folytasson le, mivel álláspontja szerint az első fokú ítélet megalapozott. A másodfokú bíróság azonban ebben az esetben a Be.351.§ (1) bekezdése alapján határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, a Be.352.§ (3) bekezdése szerint az elsőfokú bíróságtól eltérően, a törvényben meghatározott feltételek hiányában, a bizonyítékokat nem mérlegelheti. Az I.r. vádlott és védője felmentésre irányuló indítványa lényegében az elsőfokú bíróság által értékelt bizonyítékok újraértékelésére irányult, ezért az előbb idézett törvényhelyekre figyelemmel az eredményre nem vezethetett.

Az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényállás alapján helyesen következtetett az I.r. vádlott bűnösségére, azonban részben tévesen minősítette cselekményét.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az I.r. vádlott polgármesterként a Btk.137.§ 1.j pontja alapján hivatalos személynek minősült. Nem tévedett akkor sem, amikor az önkormányzati ülésről készült jegyzőkönyv hamis tartalommal történő elkészítését hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás bűntettének minősítette. A II.r. vádlott által készített és I.r. vádlott által aláírt hamis tartalmú önkormányzati jegyzőkönyv mindenben megfelel a Pp.195.§ (1) bekezdésében írt közokirat fogalmának. Helyesen róta ezért I.r. vádlott terhére az elsőfokú bíróság a Btk.275.§ (1) bekezdés a/ pontjába ütköző társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás bűntettét.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban tévedett az elsőfokú bíróság, amikor I.r. vádlott további cselekményét hivatali bűncselekménynek, a Btk.225.§-ába ütköző hivatali visszaélés bűntettének minősítette. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az I.r. vádlott tényállásban írt azon cselekménye, hogy község önkormányzatától jogosulatlanul 1.743.500 Ft jutalmat vett fel, nem hivatali, hanem vagyon elleni bűncselekménynek minősül.

Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásában rögzítette, hogy az I.r. vádlott hamis közokiratot szerkesztetett a II.r. vádlottal, azt, mint polgármester aláírta, majd jogtalan haszonszerzés végett a pénzügyi előadónak átadta és a részére utalványozásra került 880.467 Ft. Ezzel pedig a jutalom bruttó összegével egyező 1.743.500 Ft kárt okozott község önkormányzatának.

Az elsőfokú bíróság e cselekménnyel a Btk.225.§-ába ütköző hivatali visszaélés büntettét látta megvalósítottnak, mivel álláspontja szerint I.r. vádlott hivatalos személyként jogtalan haszonszerzés végett jogosulatlanul jutott valótlan tartalmú határozat alapján 880.467 Ft-hoz. Az elsőfokú bíróság azonban tévedett, mivel nem észlelte, hogy az I.r. vádlott cselekménye elsősorban a vagyoni viszonyokat támadta.

A Btk.225.§-ába ütköző hivatali bűncselekményt az követi el, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon, vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél. E bűncselekmény védett jogi tárgya az állam hivatali szerveinek pártatlan működéséhez fűződő érdek, a hivatalos szervek működésébe vetett bizalom megőrzése. E bűncselekmény ezért a hivatalos személy, illetve a hivatalos szerv, valamint az ügyfelek viszonya között értelmezhető.

A Btk.318.§-ában írt bűncselekményt pedig az valósítja meg, aki jogtalan haszonszerzés végett mászt tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz. E bűncselekmény védett jogi tárgya a tulajdonviszonyok.

Az I.r. vádlott cselekményével nem a hivatalos személy működéséhez fűződő érdekeket sértette, hanem a tulajdonviszonyokat, és maradéktalanul megvalósította a Btk.318.§-ában írt csalás törvényi tényállási elemeit. Az önkormányzatot hamis közokirattal tévedésbe ejtette, cselekményét jogtalan haszonszerzés érdekében követte el, és cselekménye eredményeként összesen 1.743.500 Ft kárt okozott az önkormányzatnak, ami a Btk.138/A.§ b/ pontja szerint nagyobb kárnak minősül.

Az előzőekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és I.r. vádlott hivatali visszaélésként értékelt cselekményét a Btk.318.§ (1) bekezdésébe ütköző, a (4) bekezdés a/ pontja szerint minősülő csalás büntettének minősítette, az eredeti váddal egyezően.

A vádlott terhére büntetésének súlyosítása érdekében bejelentett ügyészi fellebbezést a másodfokú bíróság alaposnak találta, míg az enyhítés érdekében bejelentett vádlotti és védői fellebbezés eredményre nem vezethetett.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor enyhítő szakasz alkalmazásával a vádlottal szemben elegendőnek találta pénzbüntetés alkalmazását. A súlyosító és enyhítő körülmények, amelyeket lényegében helyesen vett számba, nem indokolják az enyhítő szakasz alkalmazását. A bűnösségi körülmények számba vételekor azonban mellőzni kell a

súlyosító körülmények köréből a halmazatra történő utalást, mert nincs többszörös halmazat, az enyhítő körülmények közül pedig a büntetlen előélet megjelölését, mivel az alkalmazási feltétel. További enyhítő körülmény azonban az időmúlás.

Az I. r. vádlott terhére rótt cselekmény tárgyi súlyára, az elkövetési körülményeire, a vádlott bűncselekmény elkövetésekor betöltött kezdeményező szerepére figyelemmel a másodfokú bíróság álláspontja szerint a büntetési célok elérése érdekében szabadságvesztés kiszabása szükséges. Ezért egyetértve az ügyészi állásponttal, a másodfokú bíróság 1 év 6 hónap börtönbüntetésre súlyosította az I.r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést. Nem tartotta szükségesnek azonban annak végrehajtását, ezért azt 3 évi próbaidőre felfüggesztette, a Btk. 89. § (1) bekezdése alapján.

Az I.r. vádlott vagyoni haszonszerzés érdekében valósította meg a terhére rótt bűncselekményt, ezért az elkövetéskor hatályos büntető jogszabályok alapján a másodfokú bíróság a Btk.64.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján pénzmellékbüntetésre is ítélte. A Btk.65.§ (1), (2) bekezdésére figyelemmel rendelkezett a pénzmellékbüntetés meg nem fizetése esetére, annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

Az I.r. vádlott cselekményével összefüggésben 880.467 Ft vagyona tett szert, ezért a másodfokú bíróság a Btk.77/B.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján, figyelemmel a törvény kötelező rendelkezésére vagyonelkobzás címén ezen összeg megfizetésére kötelezte.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint tévesen döntött az elsőfokú bíróság az eljárás során lefoglalt iratokról, amikor nem rendelkezett azok iratokhoz való csatolásáról. E hiányosságot pótolva a másodfokú bíróság a megyei bíróság által helyesen elkobozni rendelt iratok, valamint az általa kiadni rendelt iratok bűnügyi iratokhoz való csatolását rendelte el.

Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat - helyes indokainál fogva - az I.r. vádlott vonatkozásában a másodfokú bíróság helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a vádlott kirendelt védőjének működésével összefüggésben 10.200 Ft költség merült fel, melynek megfizetésére a másodfokú bíróság az I. r. vádlottat a Be.338.§ (1) bekezdése alapján kötelezte.

A Fővárosi Ítéltábla ítélete a Be.372.§ (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2011. november 16. napján

Dr. Ruzsás Róbert s.k.
a tanács elnöke

Dr. Török Zsolt s.k.
előadó bíró

Dr. Mészáros László s.k.
bíró

A Nógrád Megyei Bíróság ítélete I.r. vádlott vonatkozásában a rendelkező részben írt változtatással jogerős és a felfüggesztett szabadságvesztés kivételével végrehajtható.

Budapest, 2011. november 16. napján

Dr. Ruzsás Róbert s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
tisztviselő